

บทความวิจัย

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

สุนทร สองเมืองหนู*, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล**, มนสิข สติธสมบุญ***

*นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมการพัฒนา

**ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

***กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูที่มีความประสงค์เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) วิธิดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ 1) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) ศึกษาประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม และคู่มือการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรม เรียกว่า CLISPA Model ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ (C: Cooperative Learning) 2) จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน (L: Learner Centered Learning) 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร (I: Information Activities Learning) 4) การจัดการกระบวนการคิดและแก้ปัญหา (S: Solving Problems Learning) 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (P: Practical Evaluation Learning) และ 6) ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา (A: Activities all Time Learning)

2. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นครูมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า ด้านการให้แนวคิดกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) และน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, การจัดการเรียนรู้สำหรับครู

RESEARCH

The Active Learning Management For Teachers Under The Office Of Basic Education Commission***Tanagorn Songmoungnuu*, veeravan Jongjitsririrakarn**, Monsit Sittisomboon******

*Doctor of Philosophy (Innovation Management for Development)

Graduate Studies Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

** Assistant Professor Dr.Major Advisor,College Graduate Studies Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

*** Associate Professor Dr.Co- Advisor,College Faculty of Education Naresuan University

Abstract

The purpose of this research were 1) to develop an active learning management for teachers under the Office of Basic Education Commission and 2) To study the effectiveness of active learning management. for teachers This use research and development methods. Sample include 30 teachers who wish to participate in the development of active learning. Sample of this study selected by purposing sampling.The research method is divided into 2 phases. 1) Development of active learning management. For teachers. 2) To study the effectiveness of active learning instruments used in the research were: document Analyzer and questionnaire. Statistics used in data analysis include mean ,standard deviation and content analysis.The results found that.

1) Active learning management for teachers under the Office of Basic Education Commission,there are 6 learning activities according to the CLISPA Model are 1) C: Cooperative learning environment 2) L: Learner Centered Learning) 3) I: Information Activities Learning4)S: Solving Problems Leaning 5) P: Practical Evaluation Learning 6) A: Activities all Time Learning.

2) Effectiveness of active learning management for teachers overall level of satisfaction towards proactive learning management ($\bar{X} = 4.56$) at the highest level of satisfaction. ($\bar{X} = 4.56$) Considering the mean in each activitie, it was found that the higest level is Innovative Active learning management. ($\bar{X} = 4.74$) Secondary is organizing learning activities that provide students with information management ($\bar{X} = 4.73$) And the least is learning Management ($\bar{X} = 4.33$)

Key words: Learning Management, Active learning management, Learning Management for Teachers

บทนำ

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงลึกและเป็นกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน หรือ เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่งผ่านการปฏิบัติ หรือ การลงมือทำซึ่ง “ความรู้” ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์จากกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนมีโอกาส ลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในองค์การทางธุรกิจและหรือองค์การของหน่วยงานรัฐในปัจจุบันที่มีความเชื่อว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงโดยวิธีส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับองค์ความรู้จากเหตุการณ์หรือองค์ความรู้ที่คาดหวังจริงซึ่งจะส่งผลต่อความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ซึ่งแตกต่างจากการเรียนรู้ในห้วงศตวรรษที่ 20 (ก่อนและหลังเพียงเล็กน้อย โดยจะพบว่าการจัดการเรียนรู้ในยุคนั้นมักจะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการท่องจำ การเน้นย้ำแต่การเรียนและท่องจำเนื้อหาในสาระวิชาหลัก อาทิ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ สังคมศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ในสังคมยุคกระแสโลกาภิวัตน์ในขณะเดียวกันผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในยุคนั้นอาจจะเป็นผู้เรียนที่ล้าหลังและไม่พร้อมสำหรับการใช้ชีวิตอยู่ในยุคปัจจุบันได้อย่างเต็มที่

ในขณะเดียวกันการจัดการเรียนรู้ในยุคนั้นศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงทั้งกับผู้อื่นและผู้รู้ในเรื่องราวเหล่านั้น ทั้งนี้การเรียนรู้เป็นการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยให้ความสำคัญกับการปลูกฝัง “ทักษะ” ในการคิดขั้นสูง ทักษะในการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ควบคู่กับ “เนื้อหา” ในสาระวิชาหลักและความรู้ที่สำคัญ เช่น ความรู้เรื่องโลก ความรู้ด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านพลเมือง ความรู้ด้านสุขภาพ และความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านหลักสูตรที่มีลักษณะกระชับ (lean curriculum) ช่างคิด (Thinking Curriculum) และบูรณาการ (Interdisciplinary Curriculum) เพื่อสร้างผู้เรียนที่มี “คุณลักษณะ” อันพึงปรารถนาของโลกศตวรรษที่ 21 ได้

ด้วยหลักการและแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกดังที่นำเสนอเบื้องต้นผู้วิจัยจึงขอนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการนำแนวคิดดังกล่าวมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรม เรียกว่า CLISPA Model ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ (C: Cooperative Learning) 2) จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน (L: Learner Centered Learning) 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร (I: Information Activities Learning) 4) การจัดการกระบวนการคิดและแก้ปัญหา (S: Solving Problems Learning) 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (P: Practical Evaluation Learning) และ 6) ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา (A: Activities all Time Learning) เพื่อยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูที่มีต่อผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อยกร่างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจัดทำเป็นร่างการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 3 นำร่างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้ครอบคลุมรายละเอียดในแต่ละด้าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา และความสอดคล้องในเนื้อหาและรูปแบบที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นมาพัฒนาปรับปรุงเพื่อยกร่างการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญที่ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหานั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ รวมจำนวน 7 ท่าน

ขั้นที่ 4 นำร่างการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนพินามพิทยาสรรค์ จังหวัดสตูล จำนวน 15 คน โรงเรียนสตูลวิทยา จังหวัดสตูล จำนวน 15 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้และปรับปรุงแก้ไขจริงในระยะที่ 2

การวิจัยระยะที่ 2 การหาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้จริงกับครูโรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน

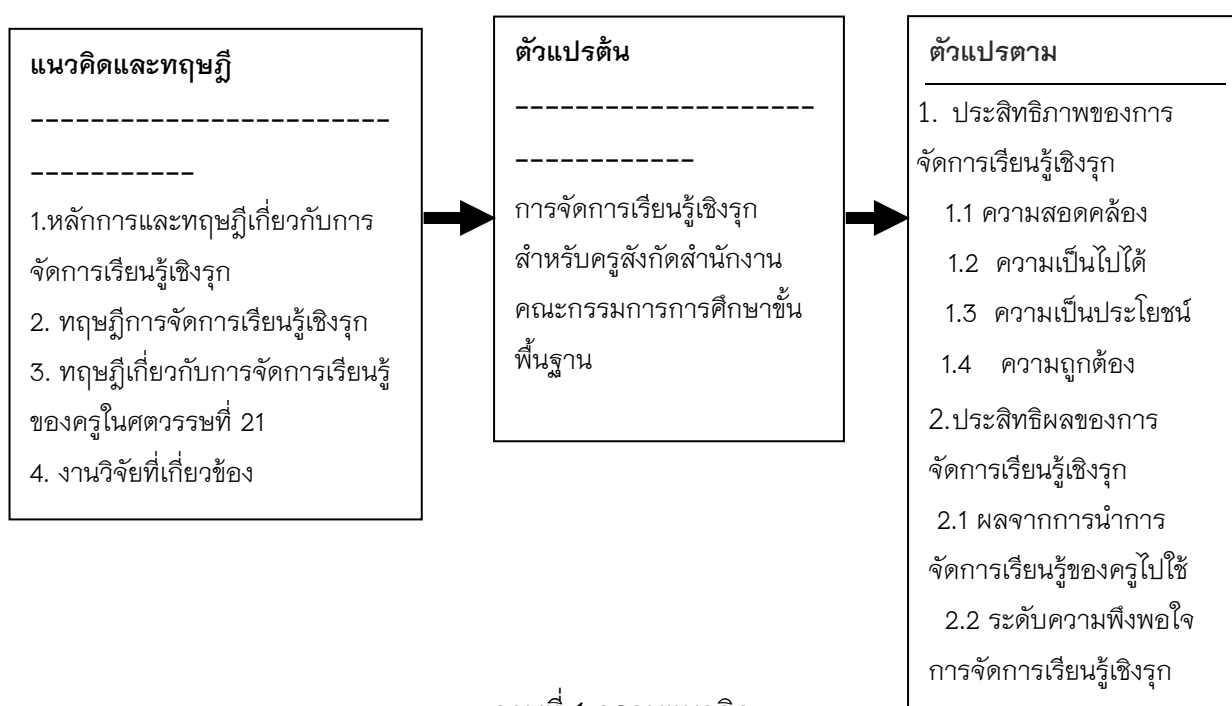
ขั้นที่ 2 ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของครูโรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ จังหวัดสงขลา จำนวน 15 คน

คำถามการวิจัย

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างไร

1.การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิผลเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 30 คน กลุ่มใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกจริง จำนวน 30 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกครูที่มีความประสงค์เข้าร่วมการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบประเมินระดับความพึงพอใจของครูต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยสร้างตารางสังเกตวิเคราะห์เอกสาร ตารางสรุปองค์ประกอบหลัก ตาราง

สรุปองค์ประกอบย่อย คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของครู

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพ

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของครูโรงเรียนพะตงประธานศิริวัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 จำนวน 30 คน

การสร้างและพัฒนาแบบวัดความพึงพอใจของครูในโรงเรียนพะตงประธานศิริวัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 เพื่อให้ได้การจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร มาพิจารณาสรุปเป็น การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อยแล้วนำมาสร้างข้อกระทงคำถามของแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกสำหรับครูแบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีโดยผ่านการ ตรวจสอบประสิทธิภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจำแนก ซึ่งเป็นระดับความพึงพอใจ 5 ระดับของลิเคอร์ท

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครศรีธรรมราช ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์ จังหวัดสตูล โรงเรียนสตูลวิทยา จังหวัดสตูล โรงเรียนพะ ตงประธานศิริวัฒน์ จังหวัดสงขลา และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

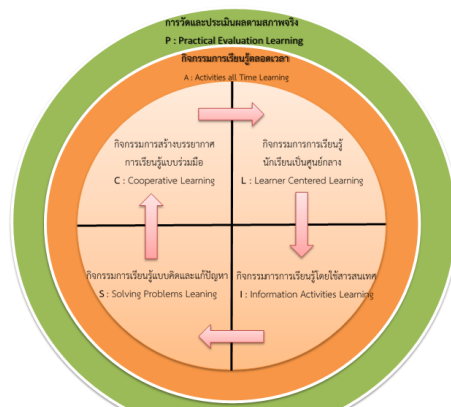
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่(Frequency)และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนค่า 5 ระดับ ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งนี้ในการวิเคราะห์ถือว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จาก การตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่วงพฤติกรรมใดก็แสดงว่าลักษณะการปฏิบัติที่ตรงตาม สภาพที่เป็นจริงแบบนั้น โดยผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของคุณภาพ 5 ระดับของลิเคอร์ท

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดใน การวิจัยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนว ทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก CLISPA Model ดังรูปที่

ภาพที่ 2 CLISPA Model

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละตอนเป็นดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครู โดยรวมและรายด้าน

ลำดับที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1.	การจัดการเรียนรู้	4.33	0.33	มาก
2.	นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้เชิงรุก	4.74	0.29	มากที่สุด
3.	การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ	4.45	0.31	มาก
4.	จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน	4.53	0.43	มากที่สุด
5.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร	4.73	0.34	มากที่สุด
6.	การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	4.59	0.38	มากที่สุด
7.	การจัดการกระบวนการคิดและแก้ปัญหา	4.66	0.42	มากที่สุด
8.	ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา	4.45	0.33	มาก
	เฉลี่ย	4.56	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูมีระดับความพึงพอใจโดยรวมต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า ด้านการให้นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้เชิงรุกมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33

อภิปรายผล

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินสังเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกตามหลักวิธีสังเคราะห์ได้กิจกรรมที่มีความเหมาะสม 6 กิจกรรมได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) 2) จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน (Learner Centered Learning) 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนจัดการข้อมูล ข่าวสาร (Information Activities Learning) 4) การจัดการกระบวนการคิดและแก้ปัญหา (Solving Problems Learning) 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Practical Evaluation Learning) 6) ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา (Activities all Time Learning) จากผลการศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานครู พบว่า มีระดับความพึงพอใจโดยรวมต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุดโดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.56 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า ด้านการให้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากที่สุดโดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.74 รองลงมาคือ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการข่าวสาร ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.74 จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า การนำกิจกรรมที่มีความเหมาะสม 6 กิจกรรมไปใช้จะส่งผลต่อการเรียนรู้เชิงรุกได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฟาติฮะห์ อุดส์สำหรับราชการ (2558) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการสอนเรื่องคลื่นไหวสะเทือนโดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนที่ได้มีการนำกิจกรรมดังกล่าวไปใช้มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งผลการศึกษาสามารถสะท้อนให้เห็นเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมักจะมีผลในทางบวกเมื่อครูผู้สอนโดยเฉพะการใช้แนวทางการสอนและข้อมูลข่าวสารที่เน้นความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก

ในขณะเดียวกันการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.33 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า มากที่สุดคือการจัดแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสมค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.90 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีความทันสมัยสอดคล้องต่อความต้องการของครูค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.17 สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรีชา สมพิช (2559,น.260) ที่ให้แนวคิดของการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพว่าจะต้องให้ความสำคัญกับการนำกรณีศึกษาที่มีความทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความกระตือรือร้นให้กับผู้เรียนและประสิทธิภาพในการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจการสื่อสารรวมทั้งด้านทักษะทางสังคมมากขึ้น

สำหรับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูด้านแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.71 โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปรีชา กอเจริญ (2557:132-133) ที่ได้ทำการศึกษาแนวทางการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาชีพทางวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสารด้วยกิจกรรมการดึงดูด ความสนใจร่วมกับการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยพบว่า นักศึกษามีผลการเรียนรู้ที่ทำคะแนนแบบทดสอบได้ดีขึ้นมากกว่าการเรียนการสอนด้วยกระบวนการตามปกติ และไม่มีการเรียนเสริมผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ นักศึกษามีคะแนนทดสอบเพิ่มขึ้น

เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี(2560,น.155)ที่ทำการศึกษาถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ โดยพบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คณาจารย์มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากยิ่งขึ้น และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในชั้นเรียนได้มากขึ้นกว่าเดิม กล่าวโดยสรุปคือ นักศึกษากลุ่มทดลองหลังได้รับนวัตกรรมส่งเสริมผลการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการตั้งคำถามสนใจสามารถส่งเสริมผลการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีมากกว่าก่อนได้รับนวัตกรรม

จากการศึกษาในด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.45 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรพงษ์ แสงประเสริฐ(2560,น.115-121) ที่ให้ความสำคัญกับการนำรูปแบบการจัดการเชิงรุกมาจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ จากกิจกรรมการสร้างความคิด ขั้นฝึกปฏิบัติ ขั้นรู้ให้คิด ขั้นร่วมกันตกผลึก และขั้นสรุปความคิด โดยผลการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยความชัดเจนของกระบวนการ จัดการเรียนรู้และภาษาที่ใช้อธิบายในกระบวนการจัดการ เรียนรู้การนำไปปฏิบัติได้จริงของกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ อย่างมีประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ มี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ซึ่งถือได้ว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุดในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้จึงถือได้ว่ามีความสอดคล้องซึ่งกันและกัน เพราะฉะนั้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในด้านการส่งเสริมและสร้างความคิด และร่วมกันตกผลึกภายใต้การสร้างบรรยากาศที่ดี อย่างกรณีของการจัดห้องเรียนที่ทันสมัยมีสื่อครบครัน ครูผู้สอนมีความสามารถ อาจจะสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านจัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.48 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า มากที่สุดการสร้างบุคคลเรียนรู้ที่จะเรียนรู้ขณะที่กำลังเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 รองลงมาคือ การเรียนรู้เป็นกิจกรรมทางสังคม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.80 จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญหรือกระบวนการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในขณะเดียวกันพยายามสร้างองค์ความรู้ให้มีความสอดคล้องกับกรณีศึกษาทางสังคม จะส่งผลให้นักเรียนสนใจเพราะเรื่องราวในการจัดการเรียนการสอนเป็นเรื่องใกล้ตัว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นนทลี พรธาดาวิทย์(2560,น.85-88) ที่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในด้านการให้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันกับผู้สอนซึ่งส่งผลให้ผู้สอนและนักศึกษามีความคิดเห็นในเชิงบวกหรือมีการยอมรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เพราะนักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อผู้อื่นในอนาคต

เช่นเดียวกับผลการศึกษาของผู้วิจัยในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้าน การสร้างแรงจูงใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านข้อมูลข่าวสารเป็น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ทั้งสองกรณีส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์โดยการใช้เทคโนโลยีพัฒนาความสามารถ ค่าเฉลี่ย 4.80 ทั้งนี้นำไปสู่การประเมินผลในการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงจากค่าเฉลี่ย 4.59 ทั้งหมดคือคุณงามความดีที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีศักยภาพ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กิตติภูมิ มีประดิษฐ์(2560,น.1-5) ซึ่งพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องประกอบไปด้วยการจัดการเรียนรู้เชิง

บูรณาการในด้านการให้ความสำคัญกับผู้เรียน การเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง การกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนรู้โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยอาจจะมีการผสมผสานเนื้อหาวิชาต่างๆ ในหมวดเดียวกันหรือต่างหมวดวิชาให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องและมีความหลากหลายเช่นการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารและนำกรณีศึกษาจากประสบการณ์จริงที่ได้มาใช้ในการถ่ายทอดการเรียนรู้โดยครูอาจจะเป็นผู้ช่วยในการจัดหาข้อมูลข่าวสารมีการเสริมแรงในกรณีที่นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ พิระยุทธ สุขสำราญ(2559,น.193-197) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความคิดสร้างสรรค์ด้วยปัญญาภายใต้สิ่งเร้าอันประกอบไปด้วย ข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาชีววิทยาหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญ โดยผลการจัดการเรียนรู้นี้กล่าวพบว่าการจัดการเรียนรู้ที่ได้นอกจากผู้สอนแล้วตัวผู้เรียนรวมทั้งเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเปรียบเสมือนหนึ่งการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน โดยครูผู้สอนมีหน้าที่ในการเป็นโค้ชซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับ ติดตามและเสริมแรงในขณะที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้นนอกจากจุดมุ่งหมายตามที่ได้ระบุไว้ข้างต้นแล้ว ครูผู้สอนเองควรที่จะคำนึงถึงในประเด็นการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านความรู้ ความเข้าใจในการรายวิชา บ่อยครั้งผู้สอนมักเข้าใจผิดว่าการทำหน้าที่ผู้สอนคือผู้ที่รู้มากกว่าผู้เรียนในขณะเดียวกันสังคมทุกวันนี้เปลี่ยนแปลงแทบจะทุกวัน องค์ความรู้ที่มีอยู่ตัวต่อตัวผู้สอนจึงไม่สามารถบูรณาการกับการเรียนการสอนเชิงรุกได้อย่างเต็มที่ เครื่องมือและหรือสื่อการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญ รวมทั้งความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อรวมถึงความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาจึงมีความสำคัญมากอันส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ครูควรศึกษาการใช้เทคนิคการเรียนรู้เชิงรุก จากตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียด และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

2) ครูควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นพื้นฐานการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละรายวิชา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) นอกเหนือจากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งเป็นการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างแล้วควรที่จะดำเนินการวัดผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับนักเรียนเพื่อยืนยันประสิทธิผลของการวิจัย

2) นอกจากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแล้วผู้วิจัยควรเพิ่มเติมแนวทางในการบูรณาการรายวิชาอื่นๆเข้าเป็นส่วนหนึ่งในกรอบแนวคิดในการวิจัย

บรรณานุกรม

- Meepradit.K. (2017). Integrated learning And Student–centered learning : Basic for Production of graduates To have 21st century skills. Bangkok. Support centerAnd learning and teaching.Sripatum University.
- Porntadawit.N.(2017). Development of Active Learning in Learning Management Subject. UTK Journal, 11(1), 85–94.
- Aussarachagan.F.(2015). A Model Of Improving Studen’s. Conceptual Knowledge Of Seismic Wave Using *Active Learning* .(Master Thesis) .Chunburi.Burapa University. (in Thai)
- Suksamran, P., Chaiprasert, P., & Srisangyong, S. (2016). A study of biology learning achievement and metacognition using constructionism theory on biodiversity for grade 12 students. *Journal of Education Naresuan University*, 18(3), 189–201. (in Thai)
- Gorjarearn.P.(2014). Innovation to Promote Student Learning Outcome of Specific Communication Engineering Course by Attractive Activities with E–learning System. APHEIT International Journal. ,20(2),124–135. (in Thai)
- Sompout.P.(2016). Organized Active Learning By Instructional Model With Case–Based. Phranakhon Rajabhat Research Journal (Humanities and Social Sciences) 11(2), 260–270. (in Thai)
- Sangprasert.V.(2017). The Developmant Of A Learning Management Process Based On Active Learning Concept In Promoting Upper Secondary School Students’Critical English Speaking Ability . Journal Of Education :Faculty Of Education Srinakharinwirot University, 18(1), 106–124. (in Thai)
- Pusitrattanavalee.S., Jinngae.P.,Yimsud.C.(2017). Active Learning Instructional Model of Teachers in Southern College Technology. Journal of Southern Technology ,10(1), 151–158. (in Thai).